

12 Vraag van de heer Stefaan Vercamer aan de minister van Werk over "de controle van de veiligheid op bouwwerven" (nr. 19216)

12 Question de M. Stefaan Vercamer à la ministre de l'Emploi sur "le contrôle de la sécurité sur les chantiers de construction" (n° 19216)

12.01 Stefaan Vercamer (CD&V): Ik ben al een aantal keren tussengekomen rond de problematiek van de arbeidsongevallen. Vandaag doe ik dat opnieuw.

Een kwart van de dodelijke arbeidsongevallen gebeurt in de bouwsector. Het zijn vooral de tijdelijke werkkrachten die een verhoogd risico lopen. Dat is hier al verschillende keren aangehaald. Het creëren van een veiligheidscultuur moet een permanente betrachting zijn.

Eind juni deed de arbeidsinspectie een grootschalige controle van de veiligheid op de bouwwerven. De helft van de bezochte bouwwerven zou toen stilgelegd zijn. De tussenkomst van een veiligheidscoördinator is verplicht voor alle bouwplaatsen waar meer dan een aannemer aan het werk is. Vandaar dat ik mij toch een aantal vragen stelde bij die operatie.

Ten eerste, hoe evalueert u zelf de resultaten van die controleactie?

Wat zijn de voornaamste redenen om die werven stil te leggen? De helft van de werven stilleggen, dat is niet min.

Hoe evalueert u de effectiviteit van het huidige kader van veiligheidscoördinatoren? We horen daar allemaal verhalen over. Hoe goed en kwaliteitsvol die al dan niet zijn.

Zijn de documenten die een veiligheidscoördinator verplicht dient af te leveren in de praktijk documenten die bijdragen tot de creatie van een veiligheidscultuur of zijn dat administratieve formaliteiten? Dat zijn dikwijls de verhalen die wij horen.

Op welke wijze besteden uitvoerders en veiligheidscoördinatoren extra aandacht aan tijdelijke werkkrachten, want die lopen het hoogste risico?

Hoe evalueert u het toezicht op de veiligheidscoördinatoren bij respectievelijk werven groter en kleiner dan vijfhonderd vierkante meter, want dat is de grens?

12.02 Minister Monica De Coninck: Het risico op een arbeidsongeval voor een werknemer in de bouwsector is helaas driemaal hoger dan in andere industriële sectoren. Tweeëntwintig doden en 14 000 gewonden ten gevolge van arbeidsongevallen in 2011 bewijzen de aandacht die we ervoor moeten hebben.

Om het hoge aantal ongevallen in de bouwsector te doen dalen, heeft de afdeling Regionaal Toezicht van de Algemene Directie Toezicht op het Welzijn op het Werk van de FOD Werkgelegenheid een aantal

12.01 Stefaan Vercamer (CD&V): Un quart des accidents mortels survenant sur le lieu du travail se produisent dans le secteur de la construction. Les travailleurs temporaires sont exposés à un danger particulièrement important. Fin juin, l'inspection du travail a mené des contrôles de sécurité à grande échelle sur les chantiers de construction. La moitié des chantiers visités auraient été mis à l'arrêt à cette occasion.

Que pense la ministre de ces résultats? Quelles sont les raisons principales pour lesquelles un chantier peut être interrompu? Qu'en est-il de l'efficacité du cadre actuel des coordinateurs de sécurité? Les documents que le coordinateur de sécurité est tenu de transmettre contribuent-ils à améliorer la culture de la sécurité ou ne s'agit-il que de pures formalités? Une attention particulière est-elle accordée aux travailleurs temporaires? Comment la ministre évalue-t-elle le contrôle des coordinateurs de sécurité pour les chantiers de plus de 500 m² et pour les autres?

12.02 Monica De Coninck, ministre: Le risque de subir un accident du travail est hélas trois fois plus important dans le secteur de la construction que dans d'autres secteurs industriels. En 2011, les accidents du travail ont causé 22 morts et 14 000 blessés.

bliksemacties gepland. Bij deze bliksemacties wordt op een bepaalde dag een maximum aantal bouwplaatsen gecontroleerd en bijna alle inspecteurs nemen aan deze bliksemacties deel.

De controles tijdens deze acties worden toegespitst op activiteiten die een groot risico op zware ongevallen inhouden, zoals werken op hoogtes, werken in putten en sleuven, en werken met elektrische installaties en cirkelzagen.

De bliksemacties hebben een repressief karakter. Bij de vaststelling van een ernstige tekortkoming met betrekking tot de veiligheid van de werknemers wordt bevolen de activiteiten die het risico vertonen, stop te zetten.

Er werden drie bliksemacties uitgevoerd: op 21 maart 2013, op 18 juni 2013 en recentelijk op 26 september 2013. Wat de laatste actie betreft, is men nog volop bezig met het verwerken van de resultaten, maar ze liggen in de lijn van de twee voorgaande en dat is geen goed nieuws.

Ten eerste, aan de eerste twee bliksemacties hebben 150 inspecteurs deelgenomen in groepjes van twee. Achthonderd bouwplaatsen werden bezocht met voorrang aan de kleine en middelgrote bouwplaatsen. Uit de resultaten blijkt dat slechts één op vier van de werkgevers in orde was met de gecontroleerde punten en dat in de helft van de bouwplaatsen de activiteiten werden stopgezet wegens onveilige toestanden.

De resultaten van die acties tonen aan dat de toestand met betrekking tot veiligheid en gezondheid verre van schitterend is. We hebben dus nog een lange weg af te leggen om daar meer veiligheid te krijgen.

De voornaamste reden voor het stopzetten van activiteiten op een bouwplaats is het ontbreken van collectieve beschermingsmiddelen om het vallen van een hoogte te voorkomen. Ik denk dat ook werknemers zelf moeten stoppen met stoer te doen. Er zijn er veel die beweren dat het voor hen allemaal niet hoeft, wat eigenlijk heel dom is. Ik vind ook dat werkgevers hun werknemers moeten sensibiliseren om daar anders mee om te gaan.

De werking van de veiligheidscoördinator was geen te controleren item bij de bliksemacties. De resultaten van de bliksemacties wijzen er wel op dat de effectiviteit van de coördinatie inzake veiligheid niet groot is, vooral op de kleine en middelgrote werven die het voorwerp uitmaken van de actie. Het is dus eigenlijk wel erg dat men aan de ene kant ervoor moet betalen, maar dat het eigenlijk niet wordt uitgevoerd.

De twee voornaamste documenten die een veiligheidscoördinator moet bijhouden tijdens de verwezenlijkingfase van een bouwwerk zijn het veiligheids- en gezondheidsplan en het coördinatieboek. Deze documenten zijn levende documenten, ze moeten worden aangepast en aangevuld in de gevallen waarin voorzien is in het KB van 25 januari 2001. De ervaring van de inspecteurs toont aan dat dit zelden het geval is.

Het derde document is het post-interventiedossier, dat op het einde moet afgeleverd worden. Dat kan veel onheil voorkomen in geval van

Pour faire baisser le grand nombre d'accidents dans le secteur de la construction, la division du contrôle régional du bien-être du SPF Emploi a prévu plusieurs actions éclair. Les contrôles menés dans le cadre de ces actions concernent les activités impliquant un grand danger d'accidents tels que le travail en hauteur, dans des puits ou dans des tranchées, les travaux sur des installations électriques et l'utilisation de scies circulaires.

Les actions coup de poing ont un caractère répressif. De telles actions ont été menées le 21 mars, le 18 juin et le 26 septembre 2013. Les résultats de la dernière action sont encore en cours de traitement mais ils sont du même ordre que les résultats des deux premières actions.

Quelque 150 inspecteurs ont participé aux deux premières actions coup de poing par équipes de deux. Environ 800 chantiers, prioritairement de taille moyenne et petite, ont été visités. Seulement un employeur sur quatre était en ordre concernant les points contrôlés. Pour la moitié des chantiers, les travaux ont été arrêtés en raison de situations dangereuses. La situation en matière de sécurité et de santé est donc loin d'être brillante.

La principale raison de l'arrêt des activités sur un chantier est l'absence de moyens de protection collectifs pour éviter les chutes en hauteur. Les travailleurs doivent cesser de rouler des mécaniques et les employeurs doivent sensibiliser leurs travailleurs.

L'activité du coordinateur de sécurité ne faisait pas partie des éléments à contrôler lors des actions coup de poing. Les résultats montrent toutefois que la coordination en matière de sécurité n'est pas vraiment efficace, surtout sur les chantiers

latere ingrepen op de bouw. Zo kan men, bijvoorbeeld, weten waar de leidingen van gas en elektriciteit liggen, zodat men daar niet boort, of vindt men er gegevens inzake de sleutelementen voor de stabiliteit van het gebouw, dat van heel groot belang is bij verbouwingen.

Ten vijfde, de gezondheid en veiligheid van de tijdelijke werknemers op de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen is in de eerste plaats de verplichting van de werkgever. Coördinatoren inzake veiligheid en gezondheid hebben geen specifieke verplichtingen ten aanzien van tijdelijke werknemers. Hun taak ligt in hoofdzaak bij de samenwerking op het gebied van veiligheid en gezondheid tussen aannemers die gelijktijdig of na elkaar op een bouwplaats werken.

Het toezicht op de veiligheidscoördinatie op bouwplaatsen, zowel op de bouwwerven met een oppervlakte groter dan vijfhonderd vierkante meter als op de bouwwerven met een oppervlakte kleiner dan vijfhonderd vierkante meter, behoort tot de normale controleopdracht van iedere inspecteur die om het even welke reden bouwplaatsen inspecteert. Bij ieder bouwplaatsbezoek zal de inspecteur nagaan in welke mate de voorschriften inzake veiligheid worden nageleefd.

We hebben ook verschillende inspecteurs inzake sociale inspectie en zo verder. Wat we nu geprobeerd hebben – en we zijn daar al een tijdje mee bezig – is te maken dat alle inspecteurs verschillende elementen inspecteren en die informatie kunnen doorspelen aan de gespecialiseerde inspecteur.

We hebben ook een systeem ontworpen met een gemeenschappelijk pv dat interactief kan gebruikt worden via het internet. Het pv is immers heel belangrijk wanneer er juridische acties op volgen.

Daarnaast hebben wij al een aantal keren campagnes inzake veiligheid georganiseerd voor openbare besturen en bouwpromotoren.

Vanzelfsprekend zal ik de gedane vaststellingen niet blauwblauw laten. Het is mijn bedoeling om eerstdaags een voorstel te doen aan de Ministerraad inzake aanpassingen aan de welzijnswet op het domein van de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen. We zijn daar volop mee bezig. Dat moet de basis vormen voor een noodzakelijke correctie op de huidige gang van zaken, door het ondubbelzinnig vastleggen van verantwoordelijkheden, vooral inzake coördinatie, en het aanstellen en controleren van de kwaliteit van het werk dat door professionele coördinatoren wordt geleverd.

de taille petite et moyenne qui ont été contrôlés.

Les deux principaux documents qu'un coordinateur de sécurité doit tenir à jour sont le plan de sécurité et de santé et le journal de coordination. Il s'agit de documents en évolution constante. Ils doivent être adaptés et complétés dans les cas prévus par l'arrêté royal du 25 janvier 2001. Les inspecteurs ont pu se rendre compte que c'est rarement le cas. Le troisième document est le dossier post-intervention qui doit être fourni à la fin. Il peut faciliter grandement les choses en cas d'intervention tardive sur le chantier.

La santé et la sécurité des travailleurs temporaires sur les chantiers temporaires ou mobiles relève avant tout de l'obligation de l'employeur. Les coordinateurs en matière de sécurité et de santé n'ont pas d'obligation spécifique vis-à-vis des travailleurs temporaires.

Le contrôle de la coordination en matière de sécurité des chantiers de construction dont la superficie peut être supérieure ou inférieure à 500 m² relève de la mission de contrôle normale de tout inspecteur qui, pour quelque raison que ce soit, est amené à inspecter des chantiers de construction.

Nous avons également plusieurs inspecteurs dans le domaine de l'inspection sociale. Tous les inspecteurs inspectent différents éléments. Ils peuvent transmettre leurs informations à l'inspecteur spécialisé.

Nous avons également conçu un système comprenant la rédaction d'un procès-verbal commun qui peut être utilisé de manière interactive par le biais de l'internet.

Par ailleurs, nous avons déjà organisé à plusieurs reprises des

campagnes de sécurité à l'intention des administrations publiques et des promoteurs immobiliers.

Je ne veux pas rester sans réaction. Je présenterai incessamment au Conseil des ministres des aménagements à la législation sur le bien-être dans le domaine des chantiers de construction temporaires ou mobiles. Cela devra constituer la base d'un nécessaire correctif à la situation actuelle.

12.03 **Stefaan Vercamer** (CD&V): Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik deel uw zorg om daaraan verder veel aandacht te besteden.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*